

Nieuwsbrief jaargang 3, nummer 29, 29 april 2013

Inhoudingsnummer

'Kort na tien uur...'

Staatsrechtelijke kanttekeningen bij de troonswissel

Het gebeurt rond kwart over tien. Feitelijk is er maar één moment dat morgen, op de dag van de troonswissel, daadwerkelijk van staatsrechtelijk belang is. En dat is het moment waarop koningin Beatrix de Akte van Abdicatie tekent en Willem-Alexander ook zijn handtekening zet: tussen 10.00 en 10.30 uur. Vanaf dat moment heeft Nederland een nieuwe koning. 'Zo simpel is dat', schrijft Wytze van der Woude, docent bij het Montesquieu Instituut in Maastricht, in enkele 'staatsrechtelijke kanttekeningen' bij 30 april. 'Als een regerend vorst overlijdt of abdiceert gaat het koningschap automatisch over op de eerstvolgende in lijn van de troonopvolging'. Van der Woude: 'Het voert wat ver om te stellen dat de beëdiging en de inhuldiging die daarop volgt, louter voor de bühne zouden zijn. Maar de plechtigheden en festiviteiten die op 30 april na 10.30 uur plaatsvinden zijn eerder *declaratoir* (dat wil zeggen: nogmaals in het openbaar bevestigend van wat reeds op grond van de Akte van Abdicatie een juridisch feit geworden is) dan *constitutief* (dat wil zeggen: het daadwerkelijk in het leven roepen van een juridisch feit) van aard.'

[Lees verder >](#)

Overgrootmoeder

Plaat van de maand

De inhuldiging van Willem-Alexanders overgrootmoeder, koningin Wilhelmina, heeft een gouden glans meegekregen. Het is het moment, 1898, waarop de Oranjemonarchie, vertegenwoordigd door een jonge, stralende koningin, een doorstart maakt. Onder de drie koningen, Willem I, II en III, was de populariteit van de monarchie in de loop van de negentiende eeuw getaand. Wilhelmina's aantreden - warm geschilderd door Nicolaas van der Waay - moest een ommekeer zijn. Maar de scepsis zat diep. Dat de (republikeinse) sociaal-democraten op afstand bleven bij het Oranjefeestje, lag in de lijn der verwachtingen. Maar ook de latere minister-president Abraham Kuyper, leider van het gereformeerde, antirevolutionaire volksdeel, bleef weg uit de Nieuwe Kerk.

Partners

Agenda

**16 mei 2013,
Den Haag**

[Jouw Europa?](#)

Debat met eurocommissaris
Viviane Reding.

**17 mei 2013,
Den Haag**

[Diploma-uitreiking Masterclass
2013](#)

Senator Klaas de Vries over de
sociale kant van de Europese
crisis.

**30 mei 2013,
Den Haag**

[The ideal Parliament](#)

Internationale EuParl.net
Conference 2013.

[Uitgebreide agenda >](#)

Cartoon

De troonswissel in 1980 verliep zo rumoerig – Amsterdam was op 30 april in de greep van rellen – dat De Volkskrant een dag later, op 1 mei, de nieuwe koningin niet met kroon, maar met helm uitbeelde.

[Lees verder >](#)

'Ik ben bereid, om, voor
het oog des
Allerhoogsten, de heilige
verklaring af te leggen... '

[Lees verder >](#)

Partners in beeld

Koning Willem II in de
inhuldigingsrede van 1840

[Lees verder >](#)

Uw mening

De inhuldiging van de nieuwe
koning hoort in Den Haag thuis.

'Oppervlakkig republicanisme'

Zelfs bij partijen die traditioneel en
principeel tegen de monarchie zijn, is
het republicanisme plichtmatig.
Analyse uit 'Groningen'.

[Lees verder >](#)

Oranje in de rest van Europa

Het koningschap van de Oranjes
heeft in Nederland een eigen,
nationaal karakter. Een vergelijkend
onderzoek van 'Den Haag'.

[Lees verder >](#)

Koninklijke regeringen

Koningin Beatrix is derde op rij
van lang regerende
Oranjevorsten. Haar grootmoeder
koningin Wilhelmina en haar
overgrootvader koning Willem III
regeerden langer.

[Lees verder >](#)

Stemmen uit 1980 en 1948

Het aftreden van koningin Juliana in
1980 en de inhuldiging in 1948.
Opgediept door 'Nijmegen'.

[Lees verder >](#)

Wie is er lid van het Koninklijk Huis?

Hoe zien het Koninklijk Huis en de
Koninklijke Familie er na morgen uit?
'Den Haag' zet feiten op een rij.

[Lees verder >](#)

Zij waren er in 1980 ook bij

- Jan Nagel (toen PvdA, nu 50PLUS)
- Loek Hermans (VVD)
- Klaas de Vries (PvdA)
- René van der Linden (CDA)

De eed

Voor en tegen

Waarom ik de eed of belofte wel/niet afleg.

Ronald van Raak, lid van de Tweede Kamer voor de SP, versus Marianne
Thieme, ook lid van de Tweede Kamer voor de Partij voor de Dieren.

[Ronald van Raak >](#)

[Marianne Thieme >](#)

Wetten over de Koning

- Grondwet (paragraaf 1 en 2)
- Wet financieel statuut Koninklijk Huis
- Wet lidmaatschap koninklijk huis
- Wet beëdiging en inhuldiging van de Koning
- Wet bepaling van de som voor de kosten van het regentschap
- Titel II Wetboek van Strafrecht (schending van de koninklijke waardigheid)

Stilte rond het Binnenhof

Column

Arco Timmermans

In aanloop naar de troonswisseling draait de Nederlandse
consensusmachine op volle toeren. Sinds een jaar
geleden zijn er een Lenteakkoord, een nieuw
regeerakkoord, een woningmarktakkoord en nu ook een
sociaal akkoord gesloten. De traditie van overleg aan de
top die moet resulteren in breed gesteund beleid over
bezuinigingen en de arbeidsmarkt lijkt weer helemaal
terug in Nederland. Alle steun is wel voorwaardelijk uitgesproken. Het
ledenparlement van het FNV stemt in met het sociaal akkoord, maar de
vakbond wordt zelf straks grondig hervormd. En ook in het parlement
ondergaat de steun voor kabinetsplannen voortdurend gedaantewisselingen.

Binnen in het Binnenhof is er dus grote politieke bedrijvigheid, maar
daarbuiten blijft het opvallend stil. Bij de inhuldiging van koning Willem-

Echtgenote(n)s van de koning(in)

- Wilhelmina (1814-1837)
- Anna Paulowna (1840-1849)
- Sophia (1849-1877)
- Emma (1879-1890)
- Hendrik (1901-1934)
- Bernhard (1948-1980)
- Claus (1980-2002)

Alexander in Amsterdam hoeven we geen krakersrellen te verwachten, noch studentenoproer of boerenprotest. Er zijn geen grote demonstraties van vakbonden of burgers in aantocht. Internationale politieke strijdpunten of vluchtelingenkampen brengen in Nederland geen mensenmassa's op de been. Het gaat nu in de sociale media over de baard van Willem-Alexander.

[Lees verder >](#)

En verder

Nieuws

Wat verandert er vanaf 30 april voor Willem-Alexander? PDC dook in wetten en regels.

[Lees verder >](#)

Hoe werd de eerste koning, Lodewijk Napoleon, in 1806 ingehuldigd? Duik in de archieven.

[Lees verder >](#)

Hoe zit het met de 'gemaal' en 'gemaal des Konings'? Een klein staatsrechtelijk onderzoekje.

[Lees verder >](#)

Waar koningin staat moet koning worden gelezen - intrekking van een wet uit 1892.

[Lees verder >](#)

Het koningschap bespiegeld - een verzameling columns over de monarchie.

[Lees verder >](#)

- Máxima (2013-)

Aantal voorgelezen troonredes:

- Willem I: 28
- Willem II: 11
- Willem III: 39
- Emma: 7
- Wilhelmina: 41
- Juliana: 32
- Beatrix: 33

Subsidiegevers

Ministerie van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap

Maastricht Universiteit

Gemeente Maastricht

Provincie Limburg

Colofon

De Hofvijver is een uitgave van het Montesquieu Instituut en zijn partners.

[lees verder >](#)

Parlement.com

[Kiezers](#)
[Partijen](#)
[Tweede Kamer](#)
[Eerste Kamer](#)
[Regering](#)
[Polder](#)
[Europa](#)

Europa-Nu.nl

[Praktisch Europa](#)
[Europa in de wereld](#)
[Nederland en Europa](#)
[Hot Issues](#)
[Beleid en toekomst](#)
[Wie doet wat](#)
[Wat komt eraan](#)

Montesquieu-Instituut.nl

Het instituut
[Onderzoek](#)
[Onderwijs](#)
[Valorisatie](#)
[Publicaties](#)
[Europa](#)
[Nederland](#)